Dossier Coronacrisis

Archieffoto

© Syda Productions - creative.belgaimage.be

Elk weekend lockdownfeestjes: Strenger bestraffen? Of iets anders? "Toon hoe sociaal contact nu wél kan"

Dit weekend heeft de politie opnieuw enkele lockdownfeestjes stilgelegd, onder meer één met meer dan honderd mensen in Laken. Ook de voorbije weken werden geregeld kleine en grote bijeenkomsten onderschept. Sommige experts en politici pleiten voor strengere bestraffing. Wat kan er nu al? En is strenger straffen een goede optie?

Anne Vanrenterghem

Update zo 13 dec 2020 ③ 20:30 zo 13 dec 2020 ⑤ 16:54

W ie vandaag betrapt wordt op een lockdownfeest riskeert minstens een coronaboete van 250 euro. Voor de organisator is dat 750 euro. Onder meer

viroloog Marc Van Ranst pleit voor hogere boetes. "Die boete schrikt volgens mij te weinig af", zegt Van Ranst.

"Sommige mensen kunnen dat met gemak betalen en gaan met plezier naar die feestjes. Ze nemen dat risico erbij. Dat hoort niet. Ik hoor mezelf niet graag zeggen dat ik voor strengere boetes pleit, maar ze zijn niet voor iedereen voldoende afschrikwekkend", aldus de viroloog.

Er zijn bepaalde mensen die het niet willen horen, dan moeten ze het voelen

Minister van Justitie Vincent Van Quickenborne, Open Vld

Sommigen kunnen ook **voor de rechter** worden gebracht door het parket. Daar riskeren ze meteen strengere straffen. De **boetes** kunnen oplopen **tot 4.000 euro**, en er is ook een **celstraf** mogelijk **tot 3 maanden**. In de regel zijn het vooral de hardleerse overtreders die voor de rechter belanden.

In Antwerpen heeft het parket recent beslist dat iedereen die betrapt wordt op een lockdownfeest sowieso meteen naar de rechtbank moet. Minister van Justitie Vincent Van Quickenborne (Open VLD) wil dat systeem graag overal.

Sterker nog: hij wil de boetes fors verhogen, zei hij vanavond bij VTM Nieuws. "Ik heb gevraagd aan het college van procureurs-generaal, dat morgen bijeenkomt en dat die boetes kan vastleggen, om de boetes fors te verhogen", zegt de minister.

Als het van de minister afhangt, worden de boetes verhoogd naar enkele duizenden euro's "zodanig dat we kunnen vermijden dat dergelijke feesten nog worden georganiseerd".

"Er zijn bepaalde mensen die het niet willen horen, dan moeten ze het voelen", zegt de minister. Daarom wil hij ook dat er goed gehandhaafd wordt. "De procureur van Brussel kan perfect met de procureur-generaal afspreken dat men in plaats van boetes die mensen rechtstreeks zal dagvaarden voor een rechtbank", zegt Van Quickenborne over het lockdownfeest in het Brusselse Laken.

Bekijk hier minister van Justitie Vincent Van Quickenborne in "De Zevende Dag" over lockdownfeestjes en de coronacijfers, en lees verder onder de video:

Het kan coronaproof, en denk aan de curve

Maar gaan strengere straffen echt het verschil maken? Of is er nog iets anders nodig? Minister Van Quickenborne gaf in "De zevende dag" toe dat handhaven niet de enige oplossing is. "Dat alleen zal mensen niet motiveren om van gedrag te veranderen", zei hij. Dat vindt ook Motivatiepsycholoog Maarten Vansteenkiste (UGent). "We hebben al te vaak de nadruk gelegd op nultolerantie, op sanctionering", zegt Vansteenkiste.

"Ik zeg niet dat er niet gehandhaafd moet worden. Honderd mensen samen bijvoorbeeld is natuurlijk *hors catégorie.* Daar moet je streng tegen optreden", zegt hij over het lockdownfeest in Laken. "Maar we moeten ook **positieve voorbeelden** geven, van hoe sociaal contact wél coronaproof kan", zegt Vansteenkiste.

We moeten voor Kerstmis alternatieven aanbieden die coronaproof kunnen

Motivatiepsycholoog Maarten Vansteenkiste (UGent)

Zo moet het volgens de motivatiepsycholoog duidelijker worden hoe we kerst en Nieuwjaar coronaproof kunnen vieren. "We moeten voor Kerstmis echt alternatieven aanbieden die coronaproof kunnen."

"Sommige mensen voelen zich niet bekwaam of creatief om hun sociale contacten nog goed te kunnen onderhouden. Men moet hen daar steun in geven. Het lijkt mij bijvoorbeeld niet helemaal duidelijk of je iemand een glas mag aanbieden in de tuin of niet. Mag dat of sta je enkel samen rond de vuurschaal? Het is belangrijk dat de mensen weten wat kan."

Maar bijvoorbeeld louter benadrukken dat uw bezoek uw toilet niet mag gebruiken, is niet het beste idee, vindt Vansteenkiste. "Met zulke zaken zeg je eigenlijk: ik vertrouw u niet. De vraag is of dat niet voor extra oppositie zorgt. Voor mij heeft dat te maken met het onderschatten van de volwassenheid van mensen. We mogen ons vertrouwen in de gemiddelde burger ook niet opzeggen."

Als iets echt niet kan, moet het ook duidelijk zijn waarom. Volgens Vansteenkiste moet het veel duidelijker aangetoond worden wat op lange termijn de gevolgen kunnen zijn van een overtreding. Bijvoorbeeld twee grafieken de wereld insturen die tonen hoe de curve er uitziet als we ons aan de regels houden, en wanneer niet.

"Stel dat iedereen 3 contacten gaat zien met kerst, hoe snel zou de curve dan stijgen? Als je dat toont, beginnen mensen te beseffen dat we nog steeds in een precaire situatie zitten." "Soms zijn we blind voor de langetermijnconsequenties. We moeten die tonen. En dan ook tonen hoeveel langer het zal duren voor we aan onze veilige haven zullen zitten. Hoe de eindmeet verandert", zegt de motivatiepsycholoog. Daarnaast helpt het ook om te verwijzen naar voorbeelden waar het erg misliep. "Denk aan Thanksgiving in Amerika, of de hulp-sint in Mol", zegt hij.

Bekijk hieronder het verslag over het lockdownfeest uit "Het Journaal" (en lees voort onder de video):

Nieuws over lockdownfeestjes werkt niet motiverend

Dat mensen horen dat sommige mensen lockdownfeestjes organiseren, is natuurlijk niet bijster motiverend. Zeker niet in combinatie met stabiliserende coronacijfers.

"Mensen beginnen zich af te vragen: we houden ons nú al zo strikt aan de maatregelen. En dan denken ze, ik ga toch een glas drinken met een vriend. We hebben elkaar nu al zo lang niet meer gezien. Men wordt in de **verleiding** gebracht, en dan is het moeilijk om neen te zeggen", zegt Maarten Vansteenkiste

Het lijkt alsof het niet meer de norm is om de maatregelen te volgen, maar dat is wél zo

Motivatiepsycholoog Maarten Vansteenkiste (UGent)

Daarnaast helpt het ook niet dat we énkel over de slechte voorbeelden horen. "Door het feest in Laken staat alles in rep en roer. Dan wordt er een negatief beeld in de hand gewerkt. Je wekt de indruk dat het niet meer de norm is om de maatregelen te volgen. Maar dat is wél nog zo."

"Als je bij mij in de straat gisterenavond de test deed, dan zag je, hier is geen lockdownfeest georganiseerd. Het is belangrijk dat we dat soort positieve voorbeelden blijven delen", aldus Vansteenkiste.